

HIVA

ONDERZOEKINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING

K.U. LEUVEN

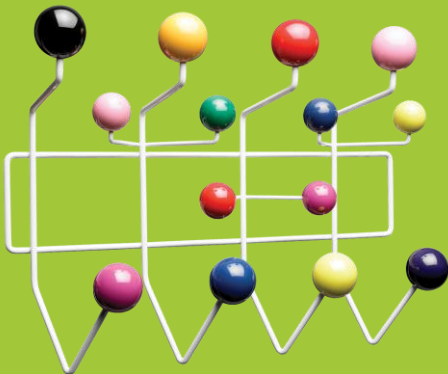
Arbeidsmigratie uit Oost-Europa

Polen, Bulgaren en Roemenen op de Belgische arbeidsmarkt

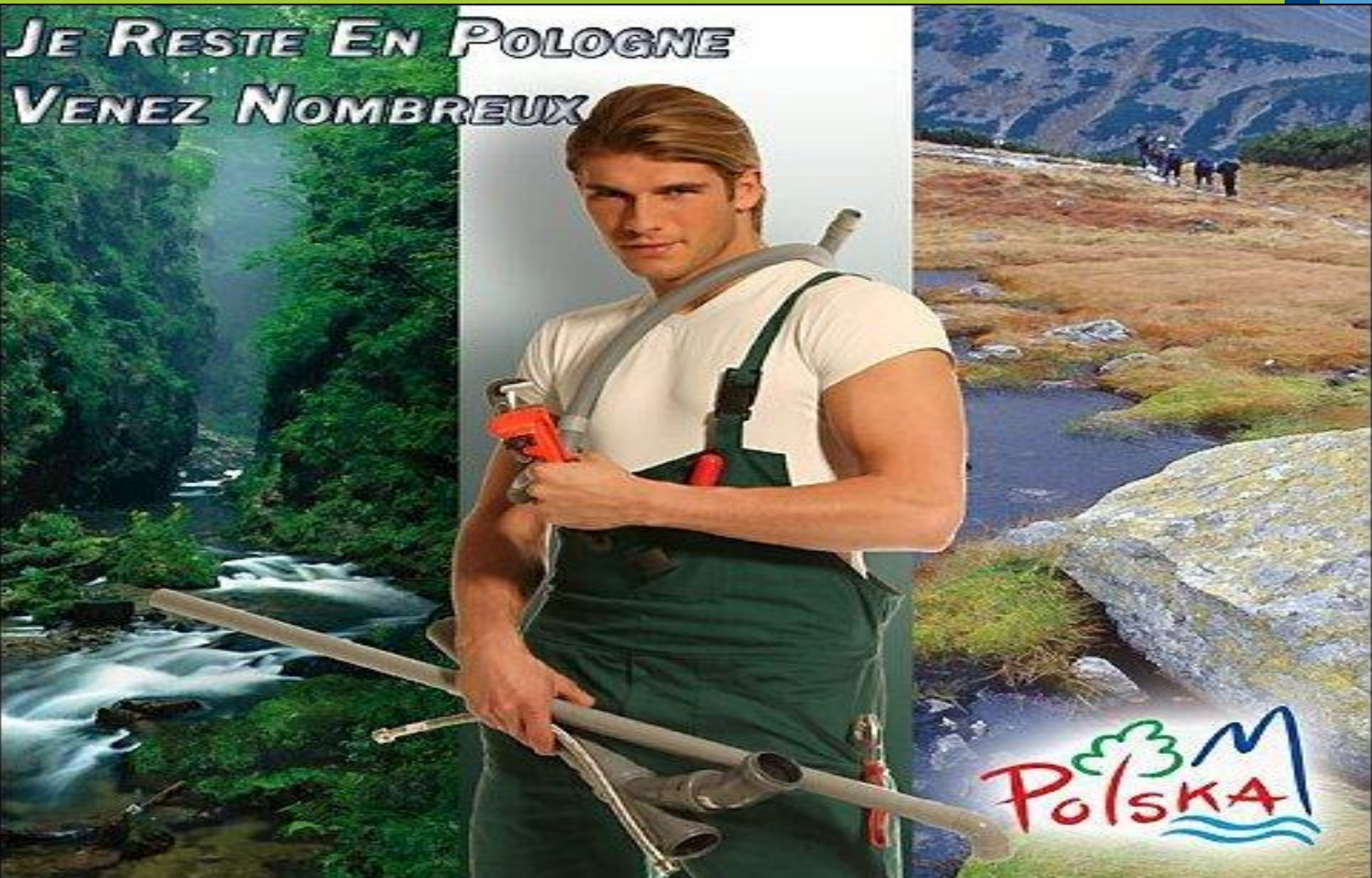
Johan Wets

Fernando Pauwels

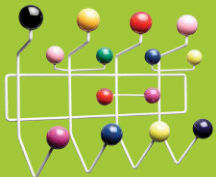
12 december 2011

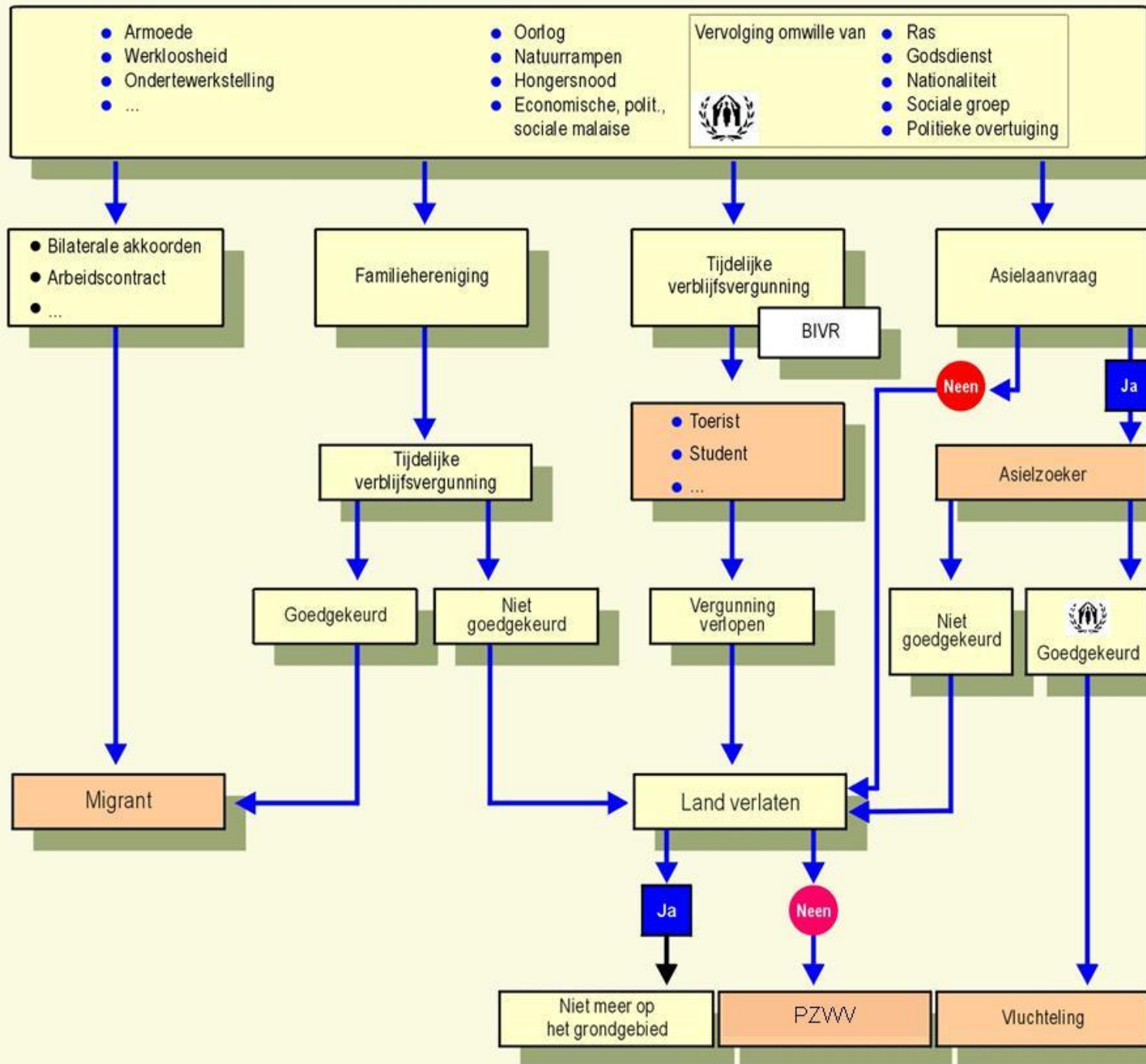

Inleiding: de Poolse loodgieter

HOE KOMEN MENSEN NAAR HIER?

Toegangskanalen en types migrant (derdelanders)

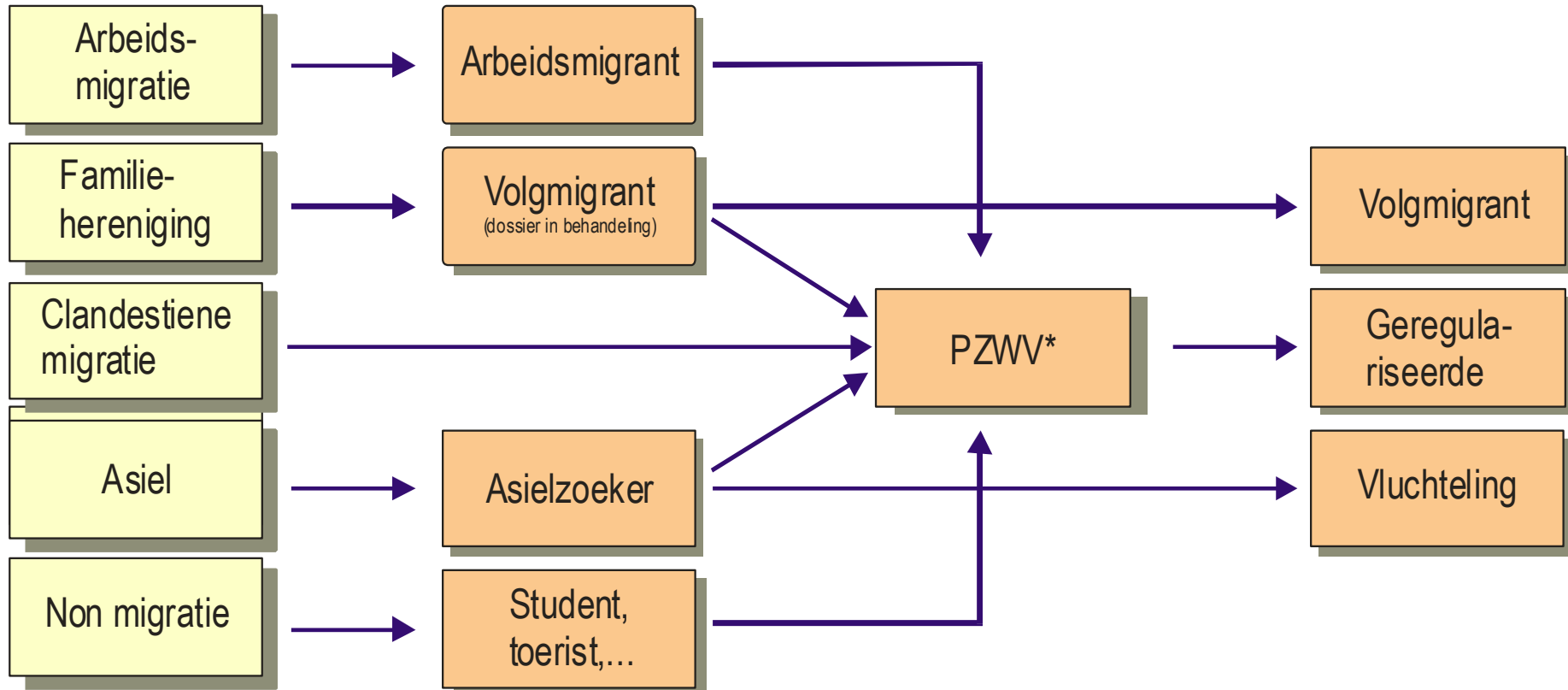
Toegangskanaal

Type nieuwkomer

Tijdelijke vergunning

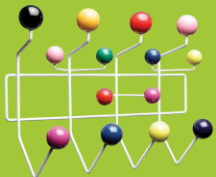
Geen vergunning

Permanente vergunning

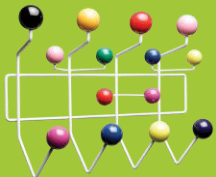
* PZWV: Personen zonder een Wettige Verblijfsvergunning

ARBEIDSMIGRATIE

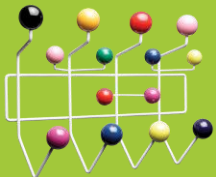
Arbeidsmigratie

- Migratiestop in België sinds 1974
  - Vreemdelingen: enkel na arbeidsmarktonderzoek
    - Binnen redelijke termijn geen arbeiders beschikbaar op de Belgische of Europese arbeidsmarkt
- Algemeen principe voor werknemers: nood aan arbeidskaart
  - Werkgever vinden die aanvraag wil indienen
    - Arbeidscontract
    - Aanvraag indienen: “een vreemdeling tewerkstellen”
    - Arbeidsmarkt onderzoek
    - Arbeidskaart B
    - Visum D aanvragen

Uitzonderingen

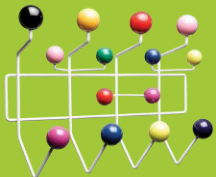
- EU burgers
  - Vrij verkeer van werknemers
    - Niet voor Bulgarije en Roemenië die EU lidstaten geworden zijn in 2007 (uitgezonderd zelfstandigen)
- Uitzondering van arbeidsmarktonderzoek
  - Hoog opgeleiden; management; gespecialiseerd technici; onderzoekers; professoren; au pair; etc.

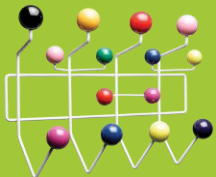
Uitzonderingen

- Geen nood aan arbeidskaart
  - Bedienaren van de eredienst
  - Diplomaten
  - Consuls
  - Journalisten
- Zelfstandigen (zelfstandigen kaart)
  - Uitzonderingen: alle EU burgers, nieuw en oud kunnen in België verblijven als zelfstandigen zonder visum of zelfstandigen kaart

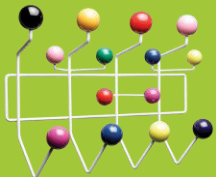
Vrij verkeer van personen: werknemers en zelfstandingen

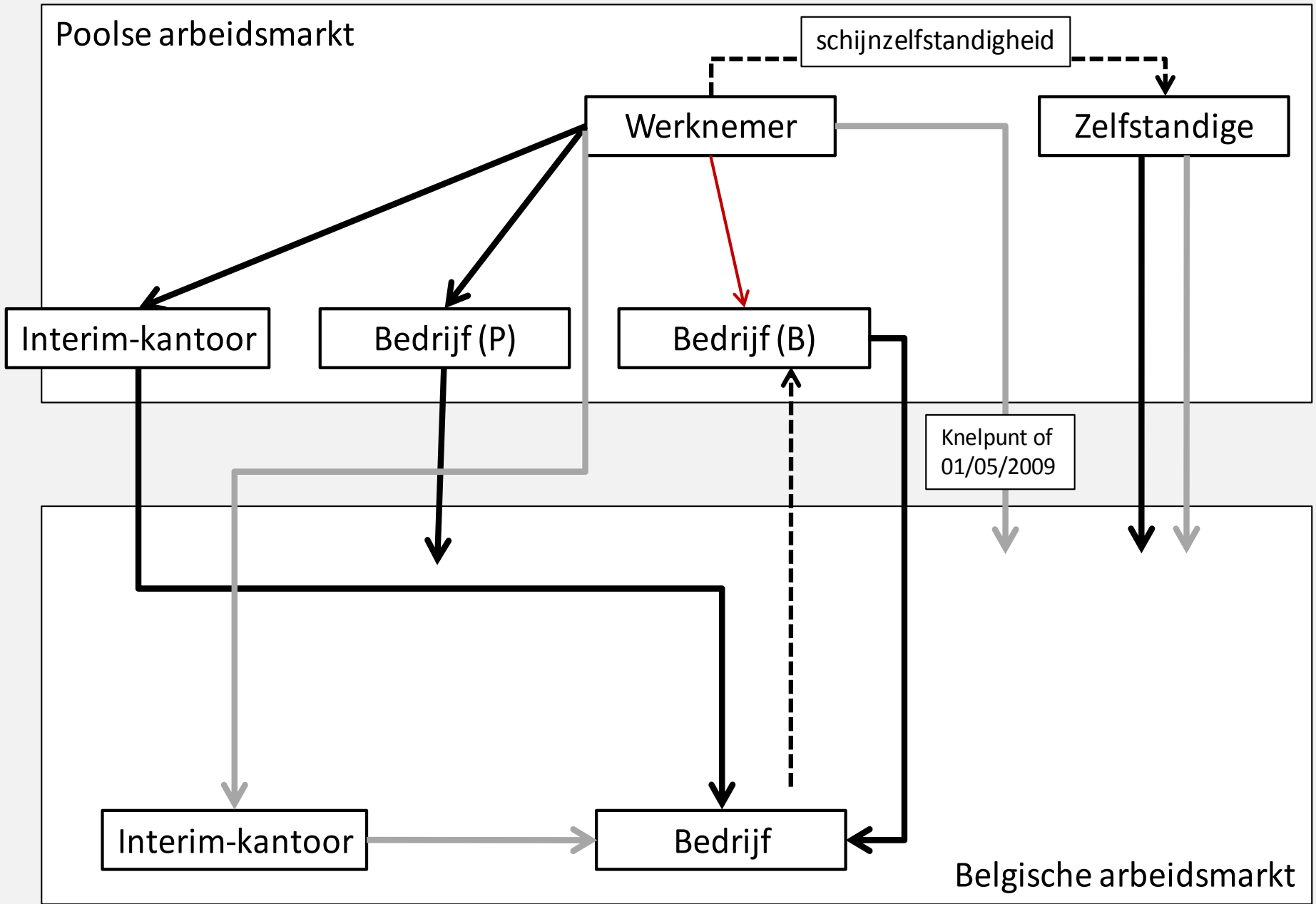
- **Recht van vrij verkeer en verblijf** voor burgers van de EU en hun familie (2004/38/EC)
- **1 mei 2004: 10 nieuwe lidstaten** (Malta, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Slovakije, Slovenië, Tsjechische republiek)
  - Overgang: 2 jaar => 1 mei 2006: arbeidskaarten voor knelpuntberoepen
  - Overgang: 3 jaar (einde 1 mei 2009)
- **1 januari 2007: Roemenië, Bulgaria**
  - Overgang tot 2012
    - arbeidskaarten voor knelpuntberoepen

Vrij verkeer van diensten en detachering

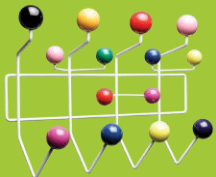
- Detachering uit EU
  - Bedrijf uit ander EU land kan toestaan dat zijn werknemers werken voor een Belgisch bedrijf
  - Geen arbeidskaart vereist
- LIMOSA (Landoverschrijdend Informatiesysteem ten behoeve van Migratie Onderzoek bij de Sociale Administratie)
  - Tijdelijke werknemers, zelfstandigen en leerjongens moeten geregistreerd worden

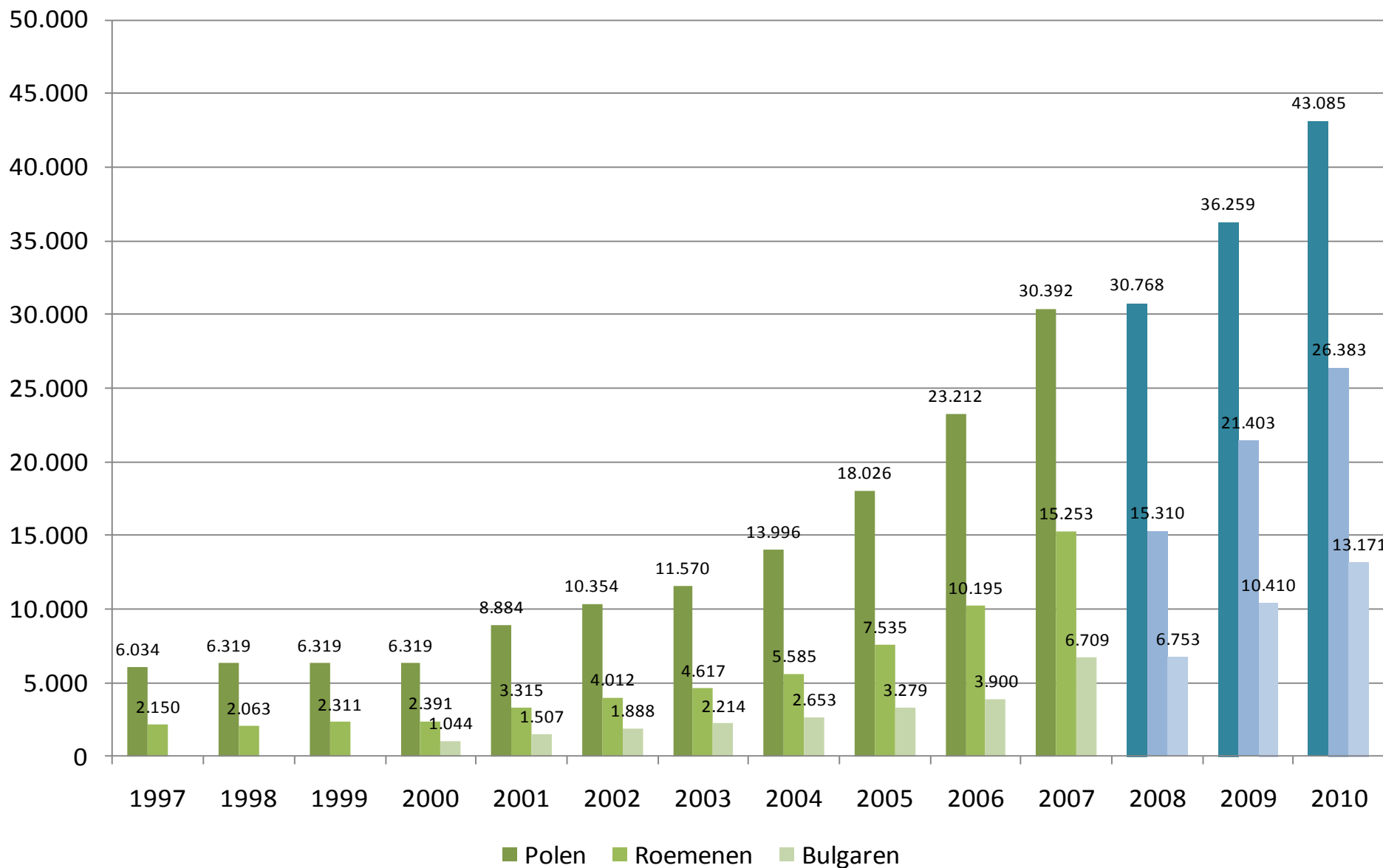

→ Vrije toegang (Belgische SZ)   - -> Dubieuze actie   → Detachering (SZ Lokaal)

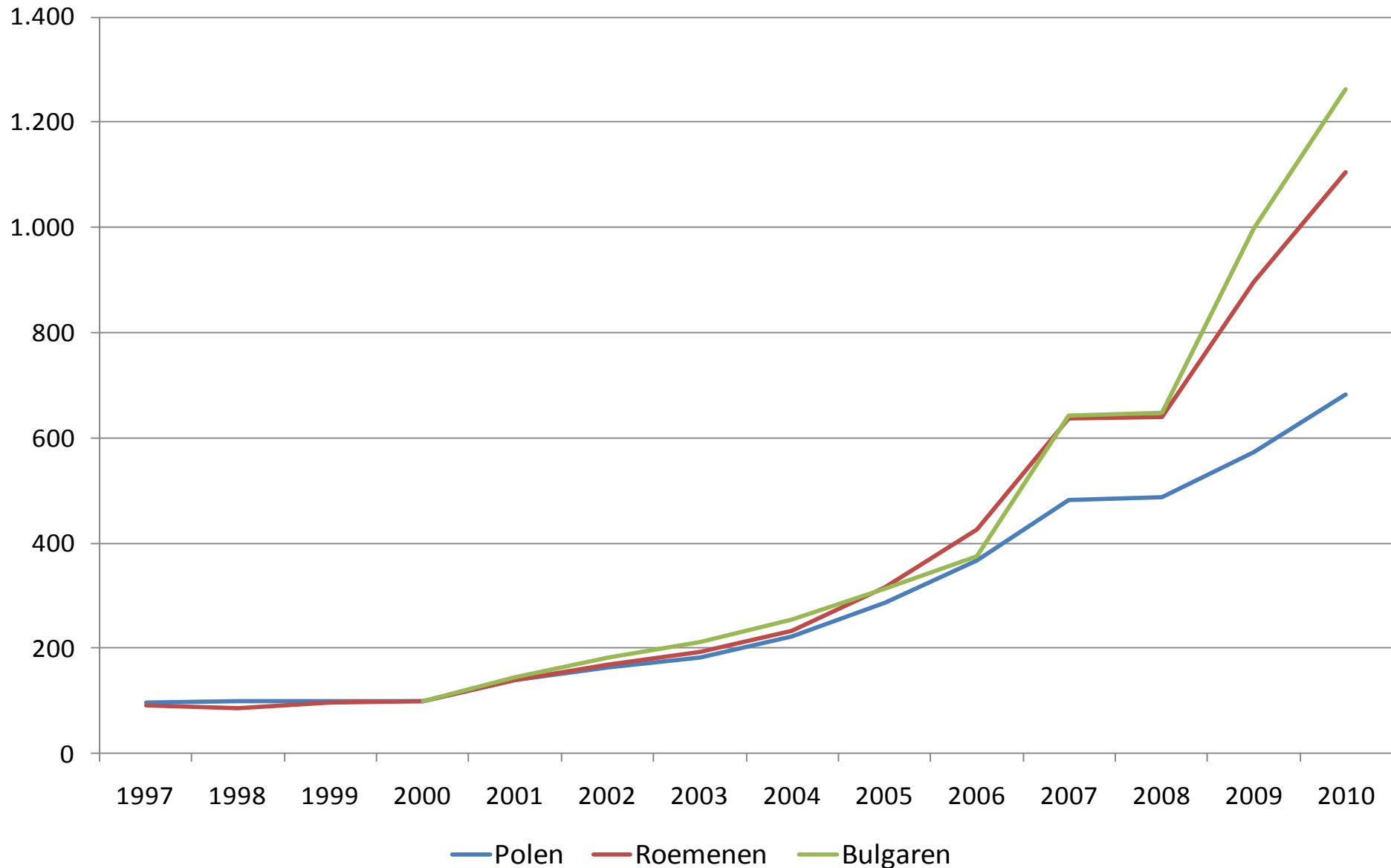
POLEN, ROEMENEN EN BULGAREN IN BELGIE

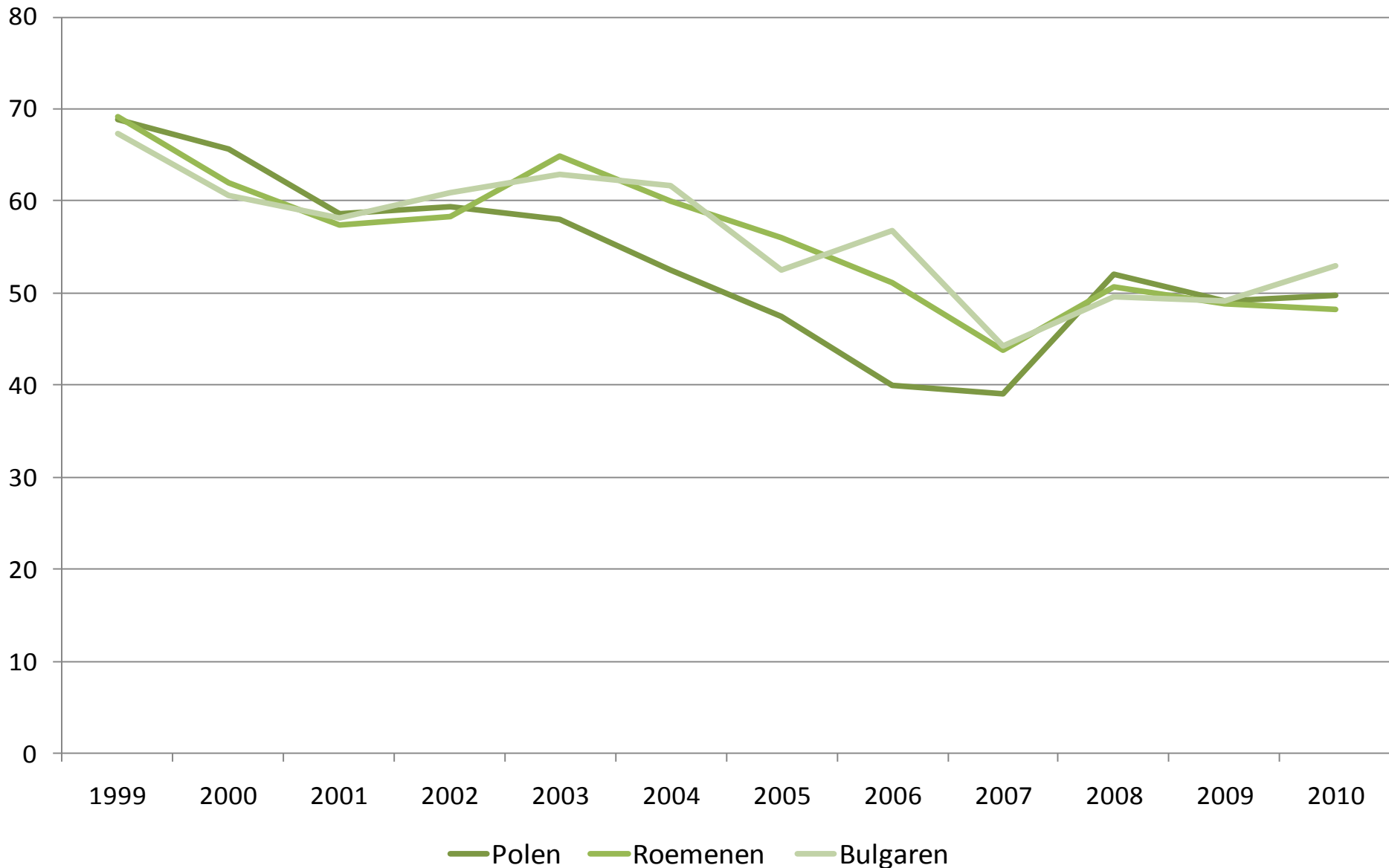
De evolutie van de Poolse, Roemeense en Bulgaarse populatie in België

De toegenomen index van de Poolse, Roemeense en Bulgaarse populatie in België (2000 = 1000)

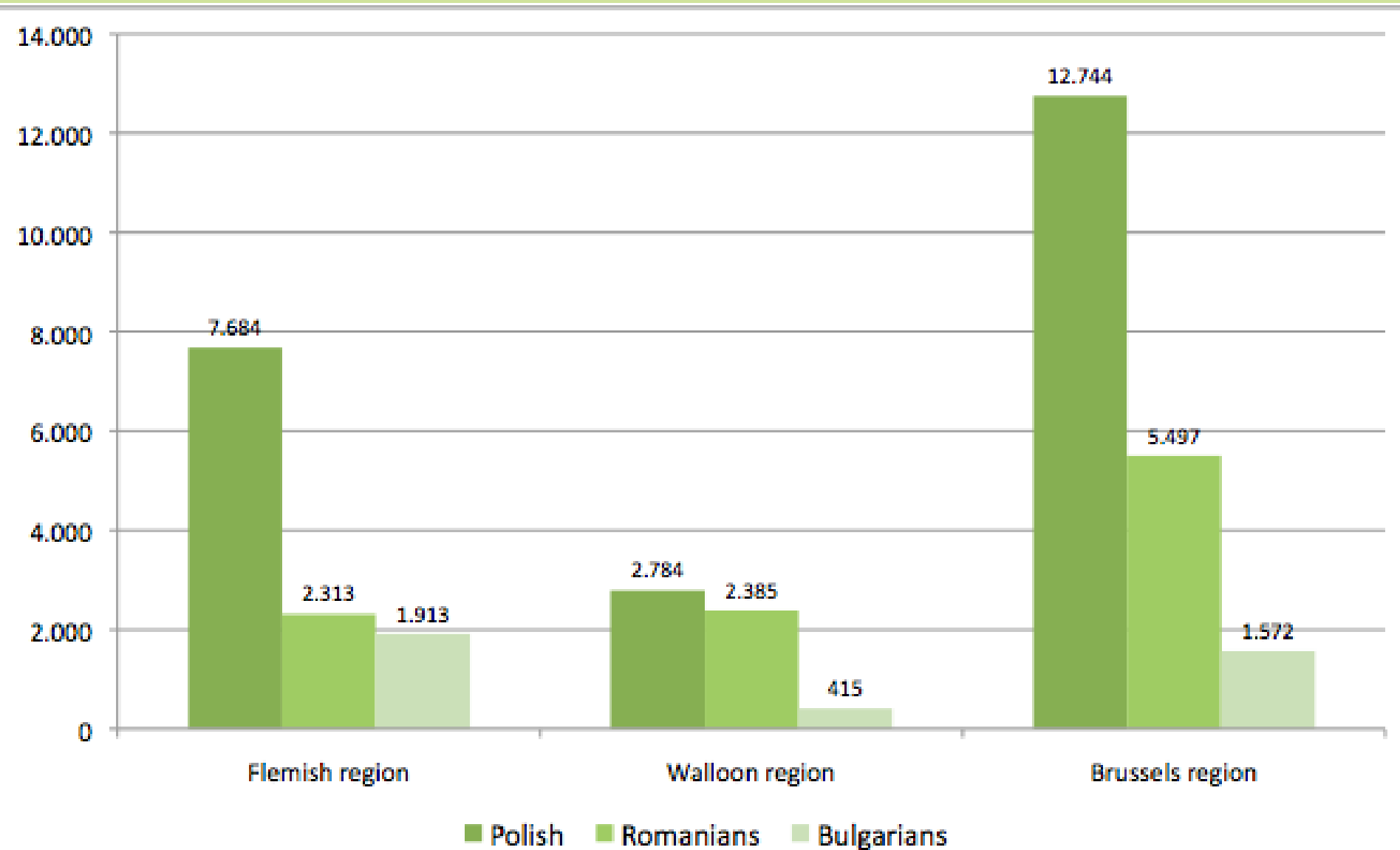

De evolutie van de gender balans van de Poolse, Roemeense en Bulgaarse populatie in België

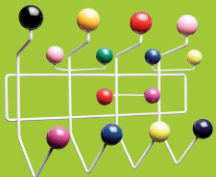

Geografische opdeling (2007)

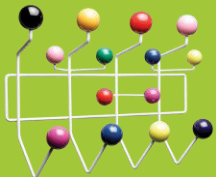

POLEN, ROEMENEN EN BULGAREN OP DE ARBEIDSMARKT

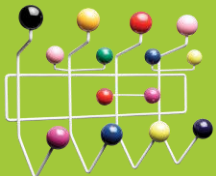
Arbeidskaarten B – knelpuntberoepen

- Arbeidskaarten geven geen correct beeld van het totale aantal buitenlandse tewerkgestelde werknemers
  - Uitzonderingen
  - Verlengingen
  - Verschillende arbeidskaarten voor meerdere tewerkstellingssituaties

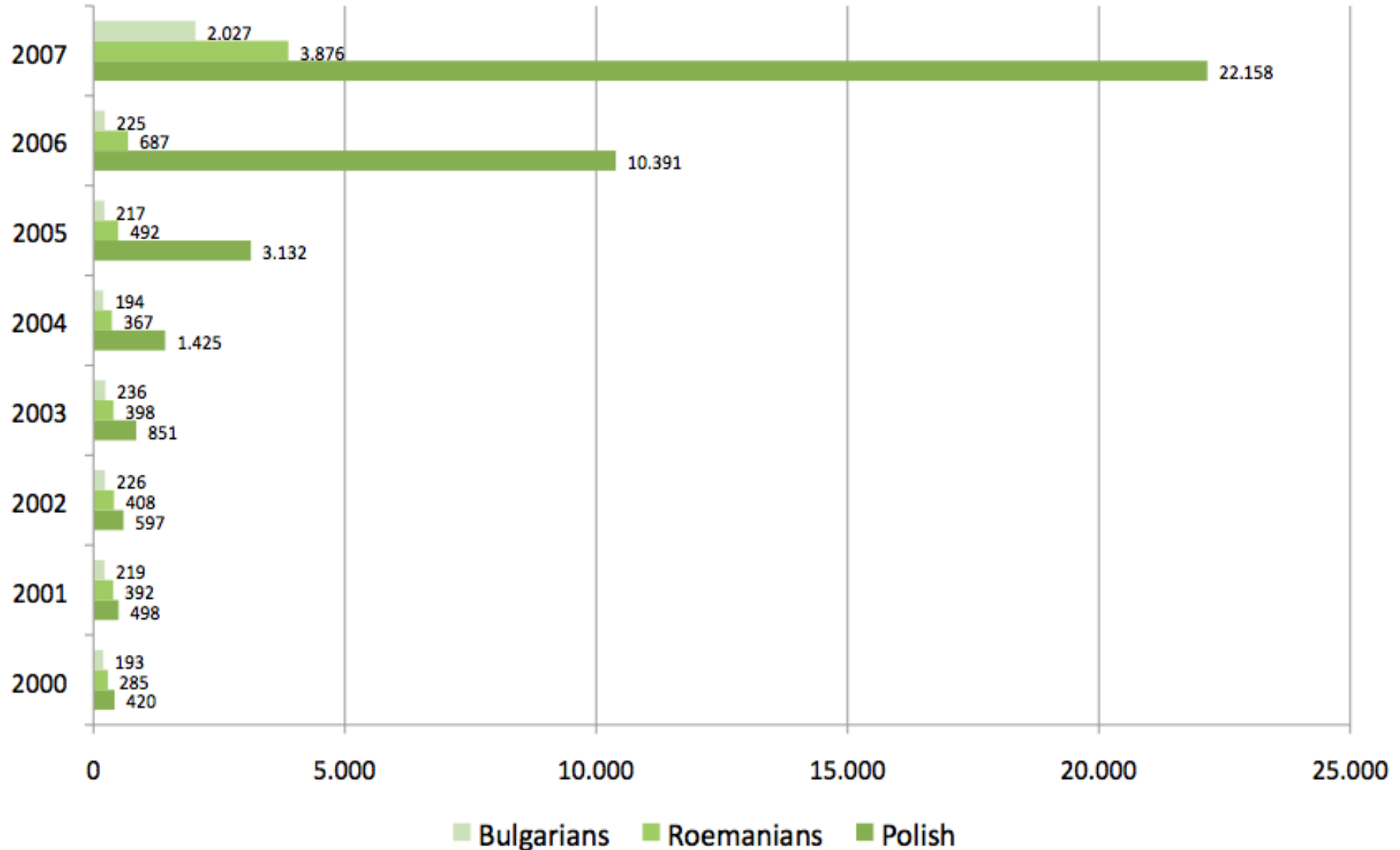

Knelpuntberoepen 2008-2009

Knelpuntberoepen	2008	2009
Land-en tuinbouw seizoensarbeid	19.836 (70%)	9.500 (62,8%)
Land- en tuinbouw andere	1.730 (5,3%)	1.117 (7,4%)
Lassers	1.241 (3,8%)	318 (2,1%)
Bouwvakkers	1.195 (3,7%)	372 (2,5%)
Beenhouwers	1.152 (3,5%)	849 (5,6%)
Totaal	32.522 (100%)	15.121 (100%)

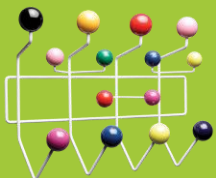
Evolutie van het aantal afgeleverde arbeidskaarten A en B

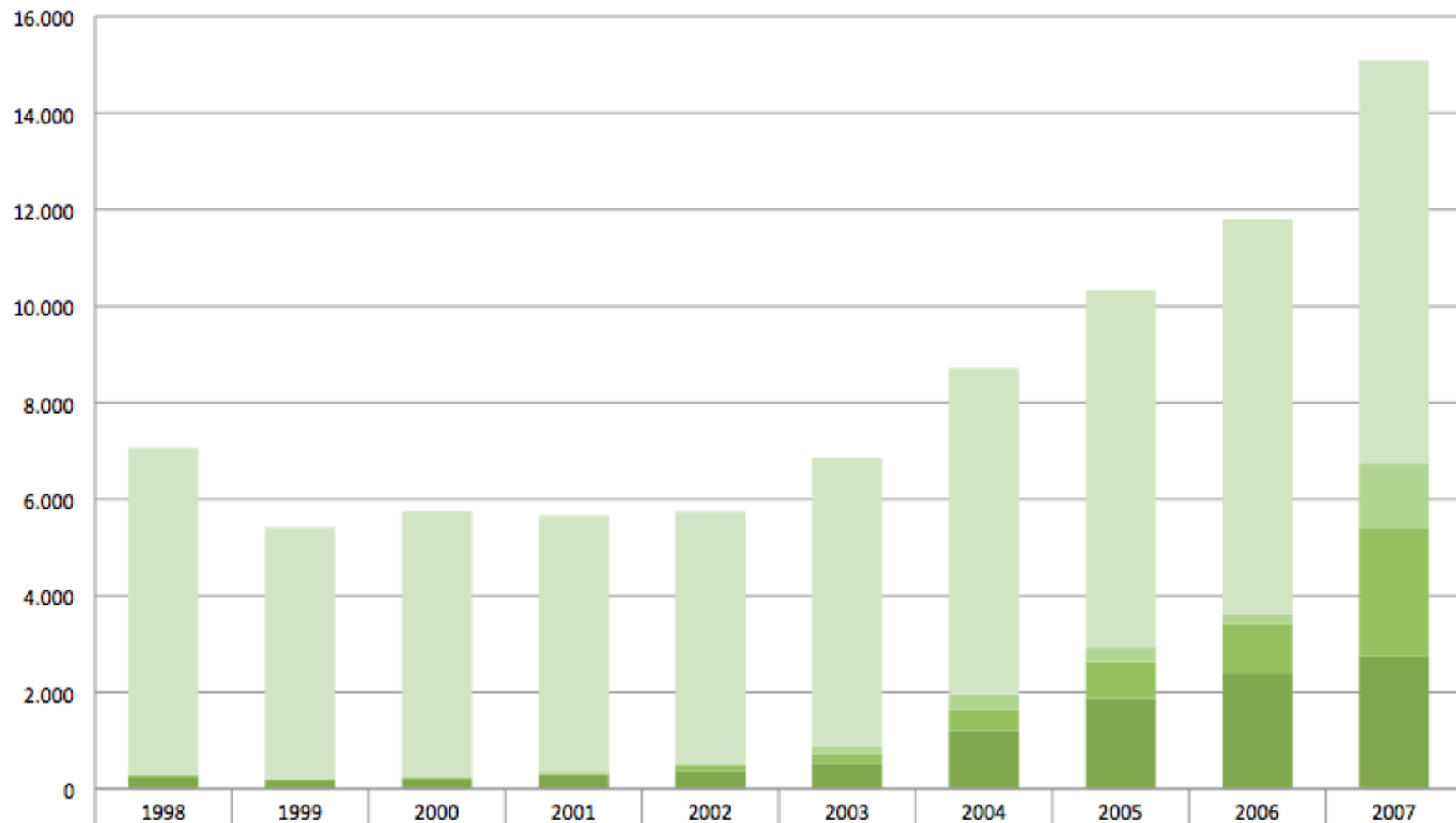
Arbeidskaarten B in knelpuntberoepen

Nationaliteit	Aantal (%) 2008	Aantal (%) 2009
Bulgarije	2.577 (7,9)	3.137 (20,7)
Estonië	5 (0,0)	3 (0,0)
Hungarije	246 (0,8)	67 (0,4)
Letland	19 (0,1)	12 (0,1)
Litouwen	97 (0,3)	31 (0,2)
Polen	23.975 (73,7)	5.380 (35,6)*
Roemenië	4.802 (14,8)	6.340 (41,9)
Slovakije	456 (1,4)	84 (0,6)
Slovenië	12 (0,0)	5 (0,0)
Tsjechische republiek	333 (1,0)	53 (0,4)
Totaal	32.522 (100)	15.121 (100)

* Tot 1 mei 2009

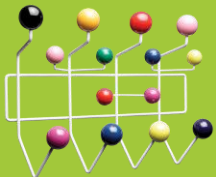

In de loop van het jaar gestarte zelfstandigen en helpers

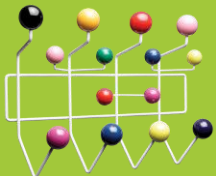
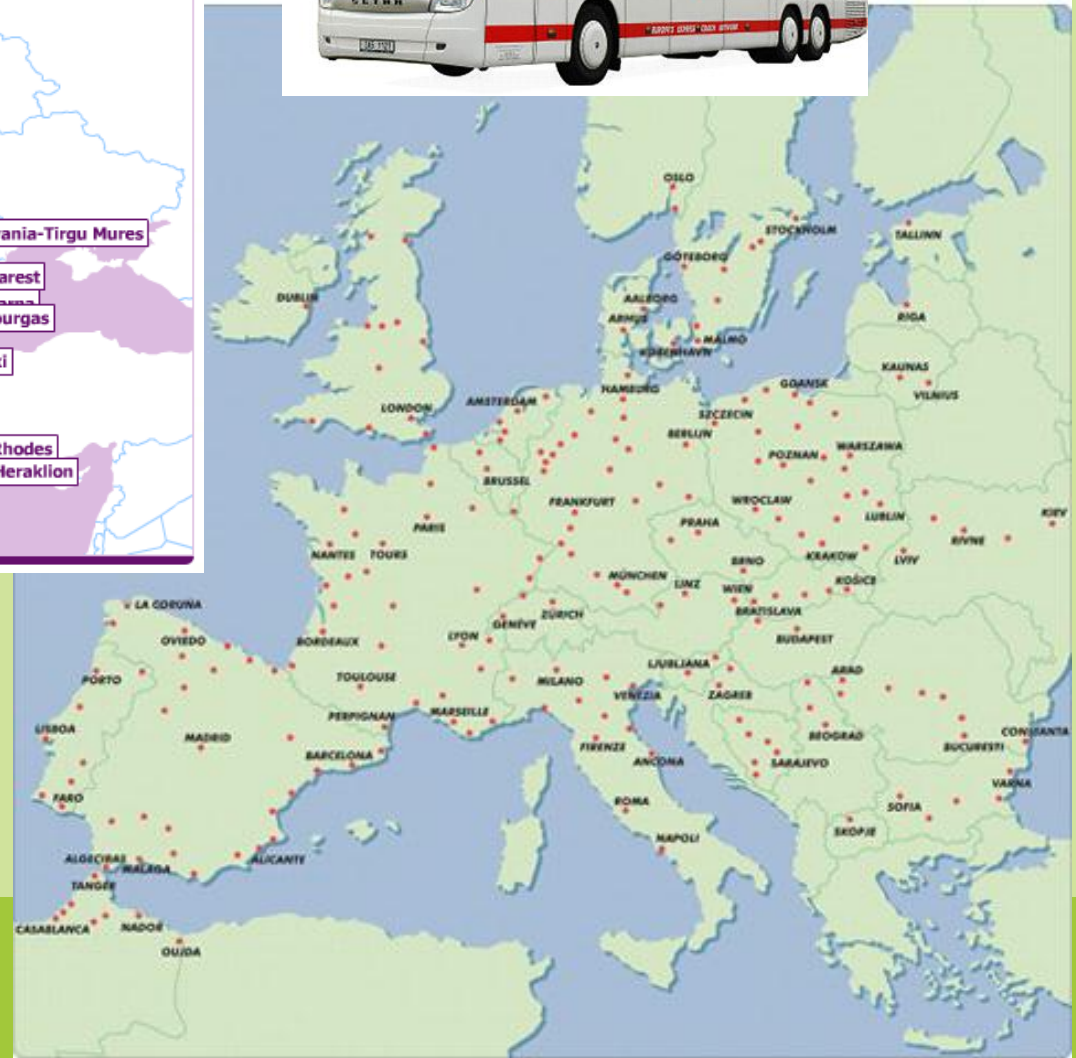
Rest foreigners	6.797	5.215	5.505	5.319	5.242	5.976	6.772	7.399	8.162	8.349
Bulgarians						161	315	298	209	1347
Romanians	32	23	44	53	134	186	423	750	1.009	2.640
Polish	238	180	200	285	365	537	1.206	1.880	2.411	2.754

MIGRATIE NAAR BELGIE

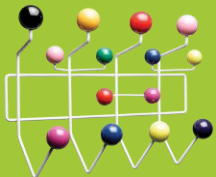

Geografisch dichtbij

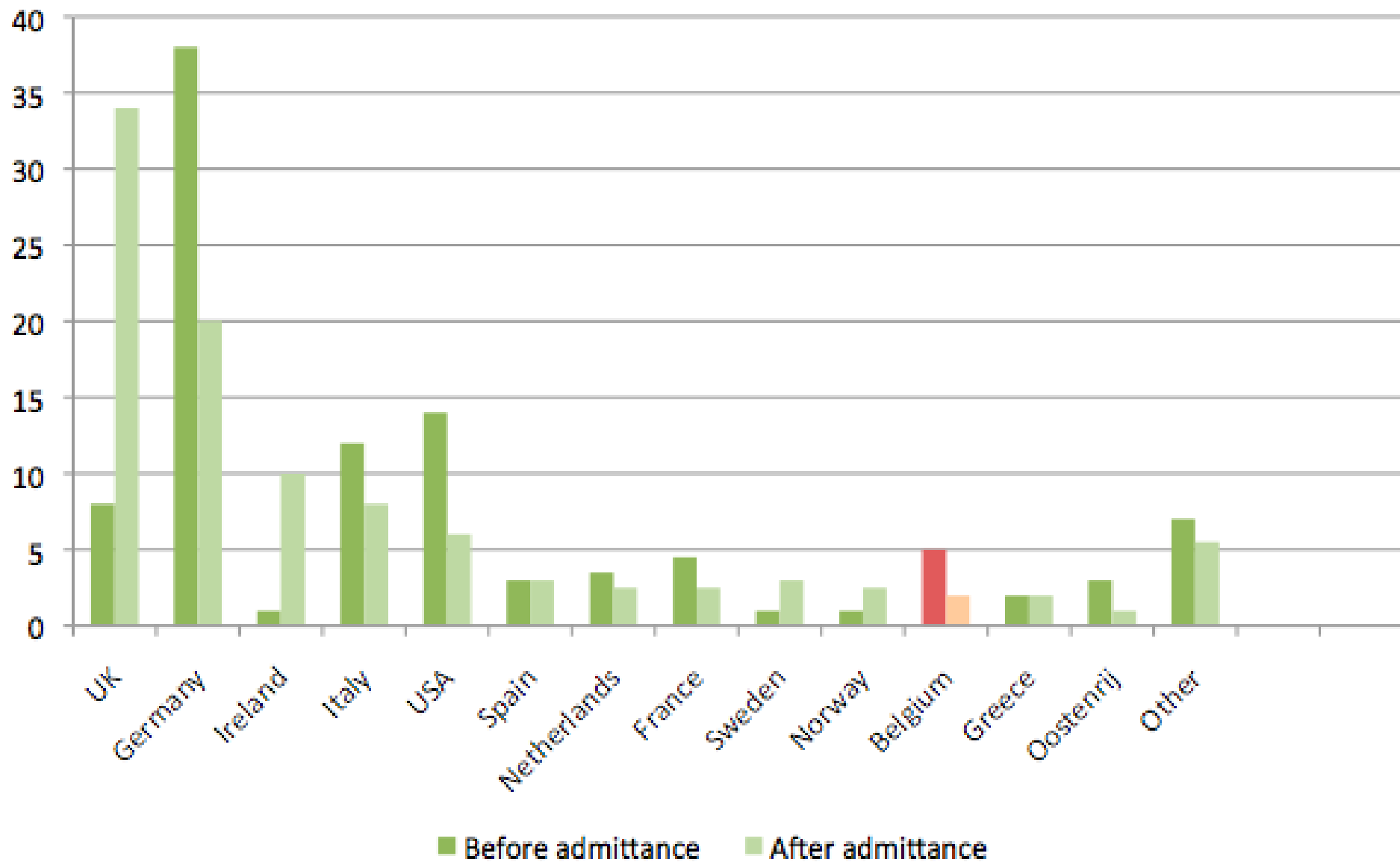

Geografisch dichtbij... en goedkoop

- Boekarest 1770 km.
- Sofia 1689 km.
- Warschau 1160 km.

- Wizzair (retour)
  - Boekarest – Brussel Zuid € 130 - 260
  - Sofia – Brussel Zuid € 130 - 205
  - Warschau – Brussel Zuid € 180 - 200

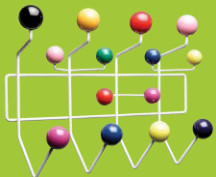

Procentuele verdeling van Poolse migranten over de verschillende landen (Pawel Kaczmarczyk and Marek Okolski)

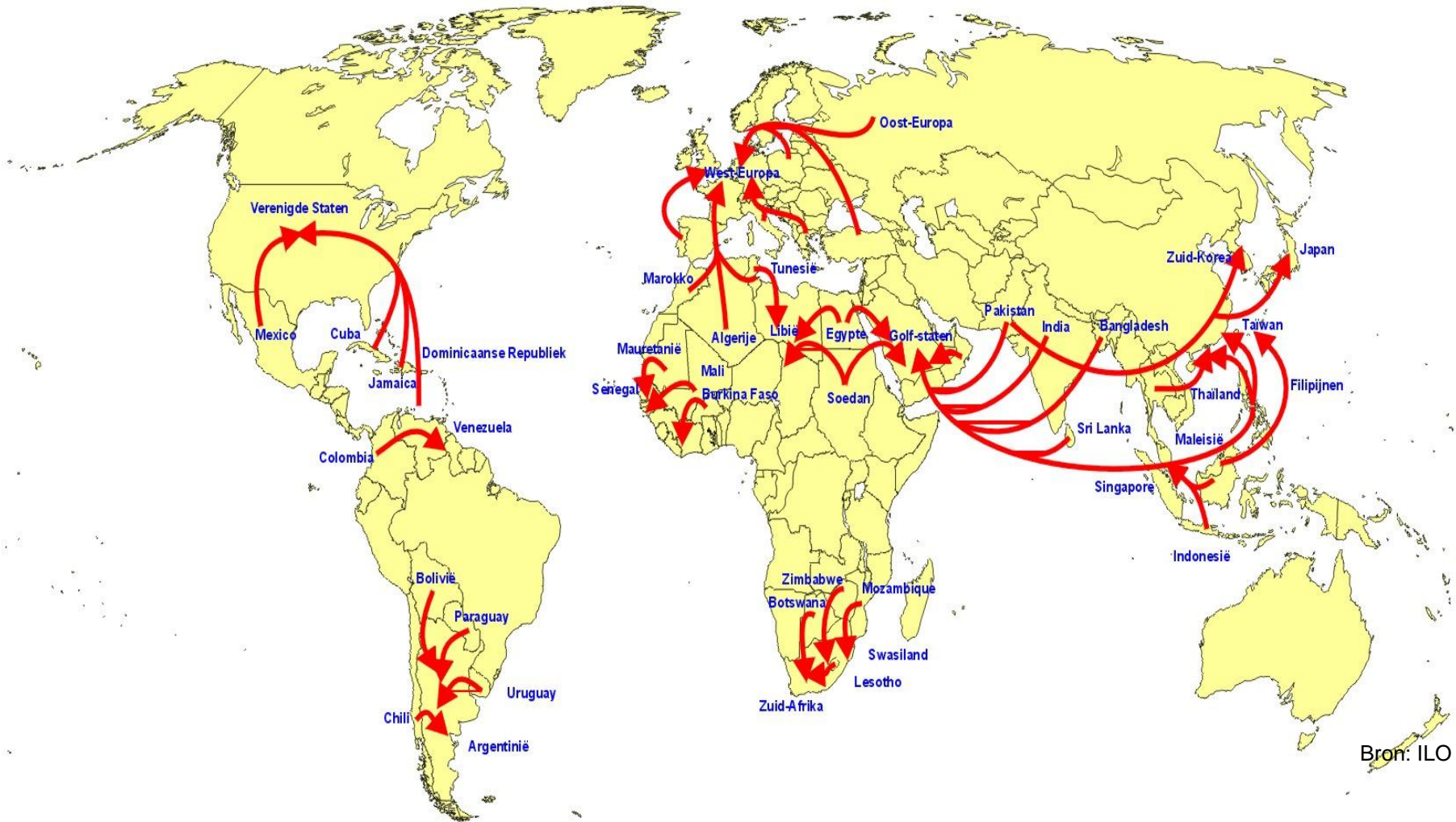

Waarom Oost-Europese migratie haar eigen dynamiek heeft

MIGRATIE IN EEN WERELD CONTEXT

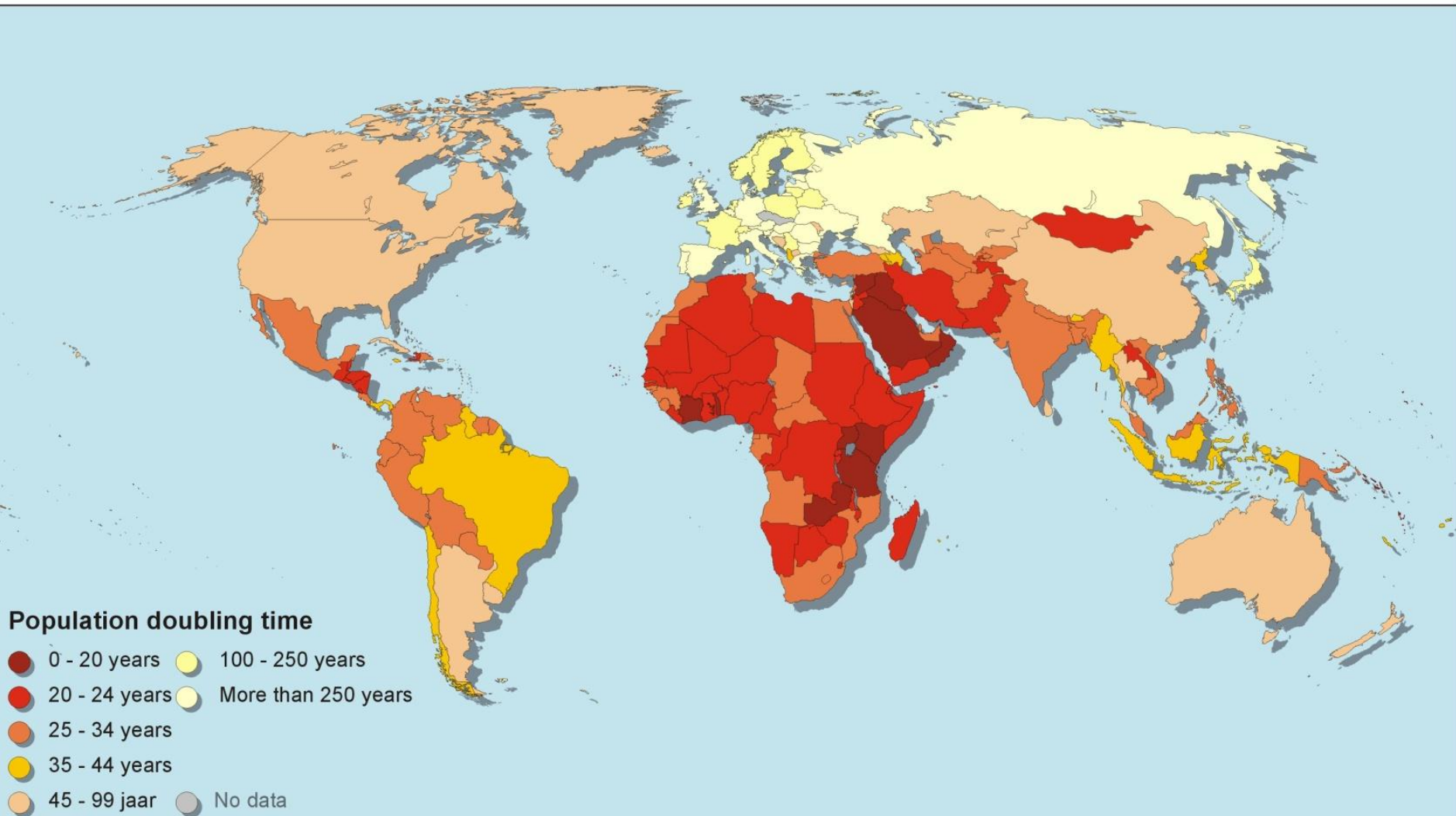
Arbeidsmigratie (ILO)

Bron: ILO

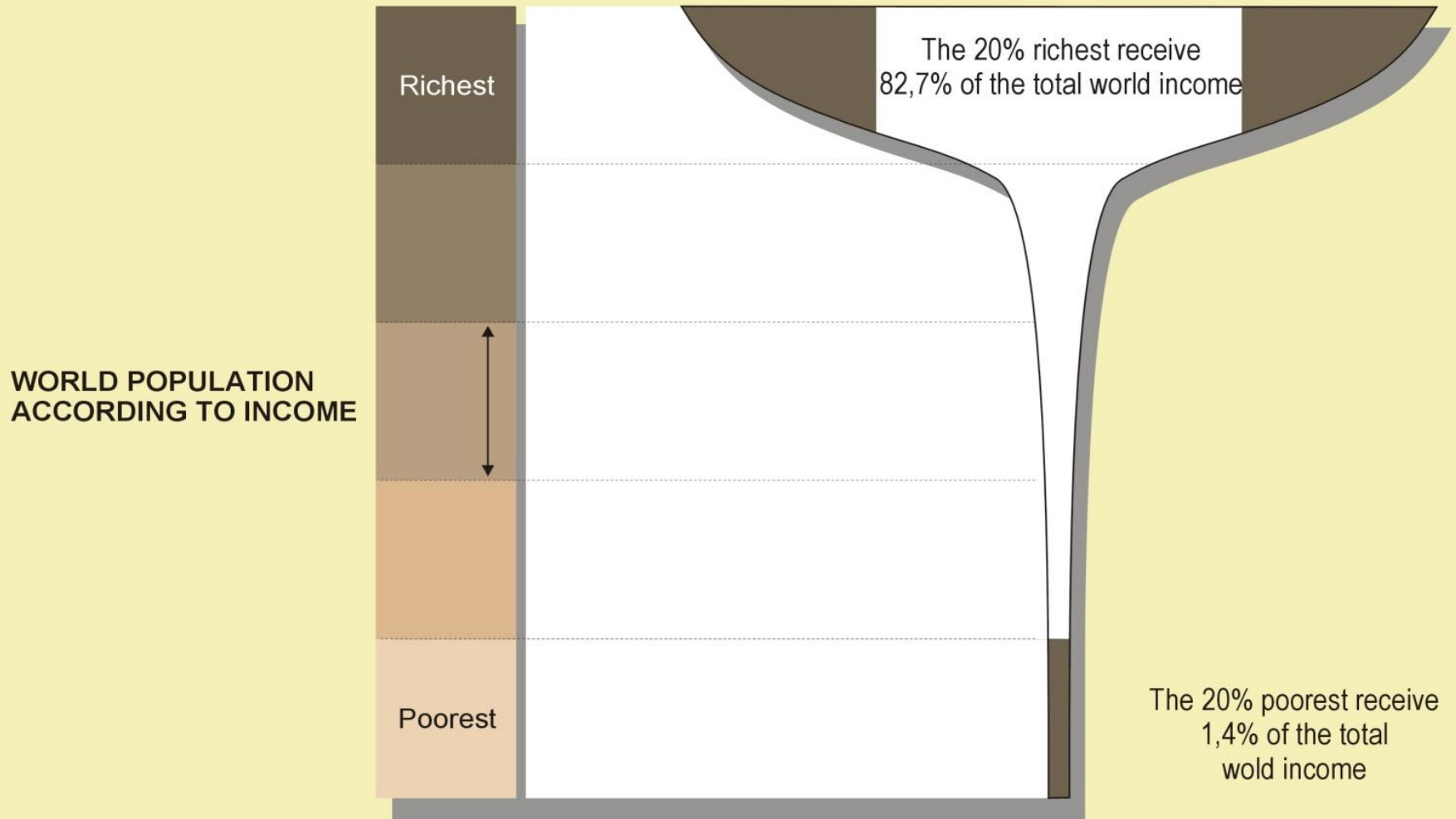
Verdubbeling van populatie (UNDP)

Population Doubling Time

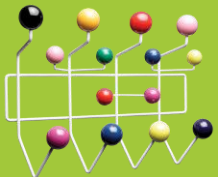

Verdeling van inkomen (UNDP:1992)

Income distribution

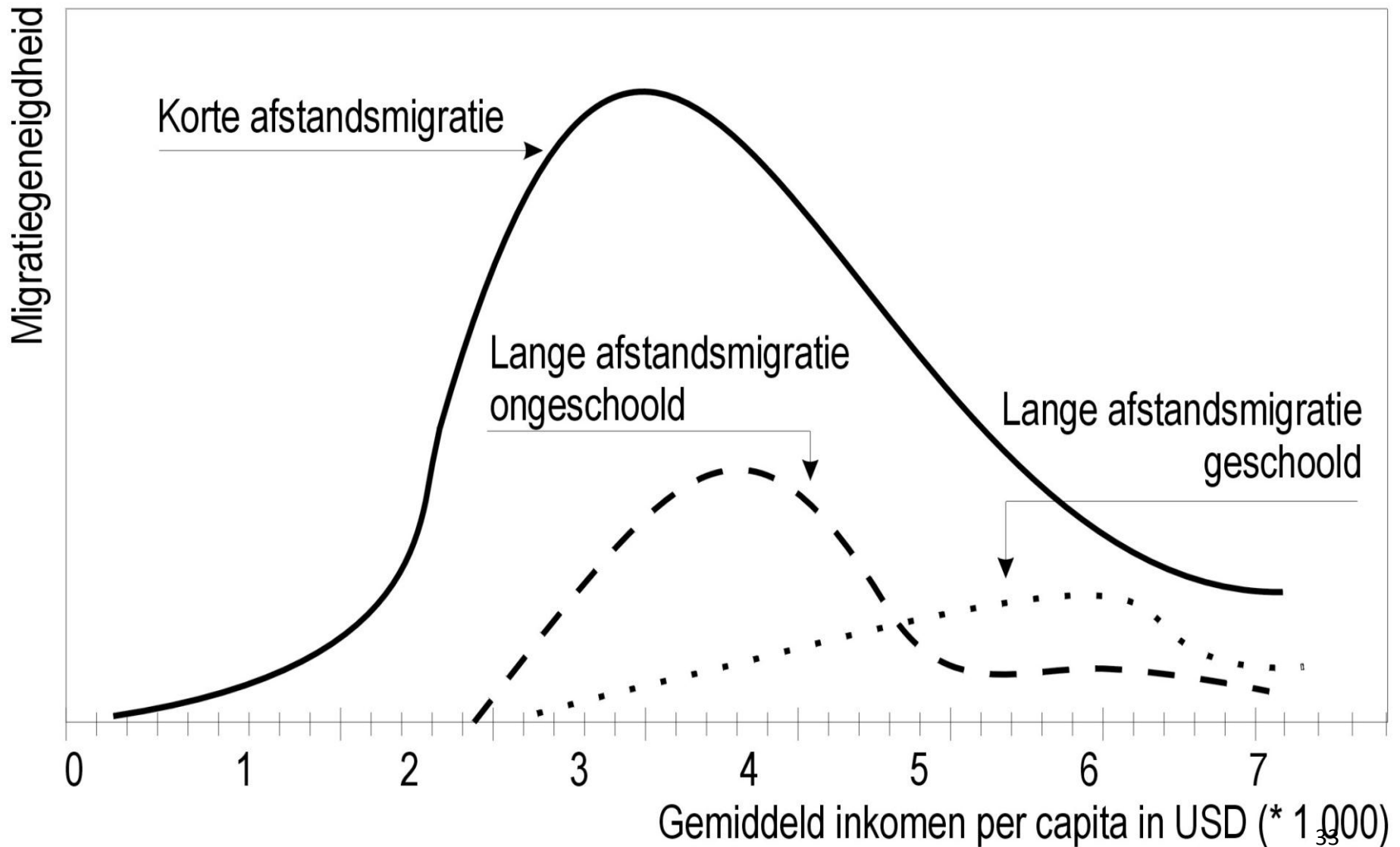

DE TOEKOMST

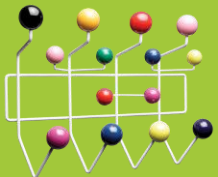

De migratiebult (Fisher & Straubhaar: 1996)

ROL VAN MIDDENVELD

Minimalne wynagrodzenie za godzinę pracy sezonowej od 01.01.2010 do 31.12.2010

 Kwiaty i rośliny ozdobne	8,40 €
 Hodowla drzew	9,40 €
 Hodowla drzew leśnych	9,33 €
 Uprawa owoców	7,65 €
 Uprawa warzyw	7,65 €
 Uprawa pieczarek	8,40 €

Do pracowników sezonowych z Polski!

ACV Voeding en Diensten

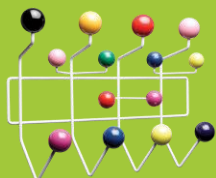
wita Was serdecznie w Belgii.

Jako największy związek zawodowy w naszym kraju
strzeżemy Waszych praw jako pracowników sezonowych.

**Wszelkie informacje i porady dotyczące pracy sezonowej
można uzyskać w:**

ACV Voeding en Diensten
Mgr. Broekxplein 6
3500 Hasselt
011/29.09.75

Ik verdien loon naar werk Tout travail mérite salaire Wynagrodzenie za prace

Ben je ouder dan 18 en werk je als seizoenarbeider in de fruitsector, dan krijg je een wettelijk uurloon.

• In vele gevallen is dit brutoloon ook een nettoloon omdat er vaak geen RSZ en geen bedrijfsvoorheffing wordt ingehouden.

• Werk je voor een vennootschap (NV, BVBA, eenmanszaak ...) dan wordt er 11,11% bedrijfsvoorheffing ingehouden op je loon.

Si vous avez plus de 18 ans et que vous êtes occupé en tant que travailleur saisonnier dans le secteur fruiticole, vous recevez un salaire horaire fixé légalement.

• Très souvent, cette rémunération brute équivaut à la rémunération nette car il n'y a généralement pas de retenues de sécurité sociale ou de précompte professionnel.

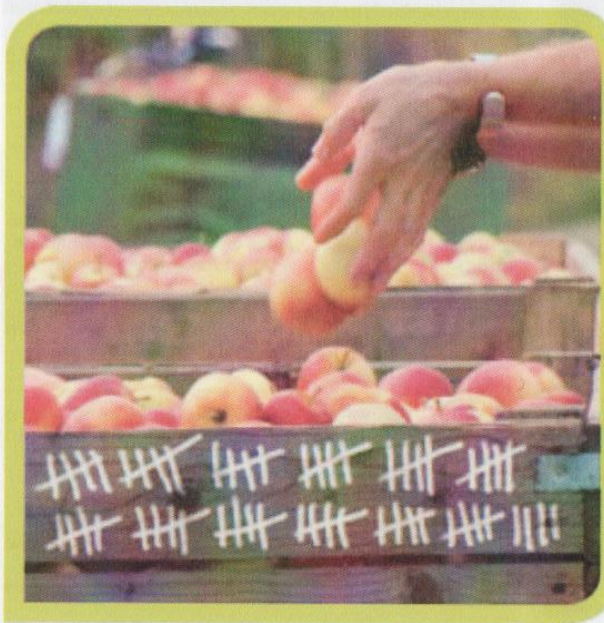
• Si vous travaillez pour une entreprise (SA, SPRL, entreprise unipersonnelle,...), un précompte professionnel de 11,11% sera retenu sur votre salaire.

masz skonczone 18 lat i pracujesz jako sezonowy pracownik w sektorze owocowo-warzywnym to otrzymujesz stawke godz. koja jest przewidziana w tym sektorze.

• stawka ta jest twoim

wynagrodzeniem brutto jak rowniez netto ze wzgledu, ze nie zostaja potracone Tobie zadne podatki.

• jezeli pracujesz dla spolki handlowej (NV, BVBA, jeden wylacznym ...) to zostaje Tobie potoncony podatek w wysokosci 11,11% w/w wynagrodzenia

NIEUW : Buitenlandse gelegenheidsarbeiders kunnen nu een gratis verzekering gezondheidszorgen krijgen bij CM (dus enkel terugbetaling van kosten, geen arbeidsongeschiktheid).

NOUVEAU : Les travailleurs occasionnels étrangers peuvent dorénavant bénéficier d'une assurance soins de santé gratuite auprès de la Mutualité Chrétienne (donc uniquement remboursement des frais, pas d'incapacité de travail).

NOWOSC : zagraniczni pracownicy okazjonalni/ sezonowi maja prawo do darmowego ubezpieczenia zdrowotnego w Chrzcianskiej Kasie Chorych CM (ubezpieczenie obejmuje tylko zwroty za srodki medyczne oraz konsultacje lekarskie, nie obejmuje zasilku chorobowego).

Maximum 65 dagen Maximum 65 jours Sezonowa praca na 65 dni

- Een werknemer mag maximum 65 dagen werken als seizoenarbeider.
- Dit kan bij één of meerdere werkgevers.
- De werkgever mag gedurende het ganse jaar gebruik maken van de regeling van seizoenarbeid.

- pracownik sezonowy moze byc zatrudniony max. 65 dni u jednego lub wiecej pracodawcow.
- w/w dni pracy (65dni) jako pracownik sezonowy mozna przepracowac w ciaglosci lub z przerwami w ciagu calego roku.

- Un travailleur ne peut travailler comme saisonnier que pendant maximum 65 jours.
- Il peut être occupé chez un ou plusieurs employeurs.
- L'employeur peut avoir recours à la réglementation sur le travail saisonnier pendant toute l'année.

50 dagen met recht op extra 50 jours donnent droit à un extra Jezeli przepracowales 50 dni

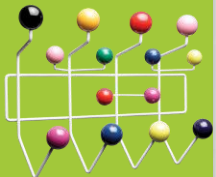

- Heb je minstens 50 dagen als seizoenarbeider gewerkt tussen 1 januari en 31 december dan heb je recht op bijkomende voordelen.
- Je ontvangt en eindejaarspremie.
- Ben je lid van het ACV, dan krijg je er nog een syndicale premie bovenop.

- Si vous avez travaillé comme travailleur saisonnier durant au moins 50 jours entre le 1er janvier et le 31 décembre, vous avez droit à des avantages complémentaires.
- Vous recevez une prime de fin d'année.
- Si vous êtes affilié à la CSC, vous recevez également une prime syndicale.

- jezeli przepracowales 50 dni jako sezonowy pracownik w czasie od 1 stycznia do 31 grudnia masz prawo do.
- rocznej jednorazowej premii.
- jezeli jestes czlonkiem zwiazkow zawodowych ACV nalezy Ci sie dodatkowa premia z w/w zwiazkow

SEIZOENARBEID TRAVAIL SAISONNIER PRACA SEZONOWA

Chrześcijański Ruch Pracowniczy serdecznie zaprasza Państwa do wzięcia udziału w Targach Informacyjnych, które odbędą się

w sobotę: 30 kwietnia 2011
w godzinach: od 11.00 do 17.00
Adres: Nationalestraat 111,
2000 Antwerpia

Zapraszamy wszystkie osoby z no krajów Unii Europejskiej.

Na targach będzie można uzyskać informacje oraz wziąć udział w informacyjnych dotyczących warunków zatrudnienia, pi zdrowotnej, zasiłków rodu, pielęgniarstwie w domu, niderlandzkiego, pomo szkoleń oraz możliwości stowarzyszeń.

Restauracja Foyer i posiłki.

W czasie targów będzie niek nad dzie

dz. 17.30 do char...
ele...

Mișcarea Muncitorească Creștină vă invită cordial la Târgul de Informare Socială.

Sâmbătă: 30 aprilie 2011
De la ora : 11 până la ora 17
Adresa: Nationalestraat 111,
2000 Antwerpen

Un târg pentru persoanele din noile state europene. Toată lumea este binevenită.

Un târg, cu informații și workshop-uri despre angajarea în câmpul muncii, salarii, sănătate, indemnizații, îngrijirea la domiciliu, limba neerlandeză, asistența juridică, cursuri profesionale, posibilitățile în cadrul vieții de organizație.

În restaurantul social De Foyer aveți posibilitatea de-a mânca și-a bea.

Supraveghere gratuită pentru copiii de la 3 până la 12 ani.

La final (la ora 17.30 uur) va avea loc celebrarea eucumenică a slujbei în biserica Sfântul Gheorghe - Sint Joris (de la Mechelseplein)

Християнското работническо движение Ви кани от сърце на Социалната Информационна борса

събота : 30 април 2011 год
от : 11 до 17 часа
Адрес: Nationalestraat 111,
2000 Antwerpen

Борсата е за граждани на новите страни-членки на Европейския съюз. Всички са добре дошли. На борсата ще има информация и семинари във връзка с назначаване на работа, заплати, здравеопазване, помощ в къщи, нидерландски език, правна помощ, курсове на обучение, и възможностите на дружествения живот.

В социалния ресторант de Foyer можете да хапнете и пийнете нещо. Безплатна занималня за деца между 3 и 12 години.

Накрая (17.30 uur) завършваме с екуменическа служба в църквата Св. Йорис (Sint Joris) на площад Мехелсеплейн (Mechelseplein).

